

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-02-

Nr. D8(E)-

I

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija, atsižvelgusi į 2025 m. vasario 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstitucinio pasitarimo metu pateiktas redakcines pastabas, teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugpjūčio 25 d. nutarimo Nr. 924 „Dėl Žemės paėmimo visuomenės poreikiams taisyklių ir Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Nutarimas) projektą (toliau – Projektas).

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

2022 m. birželio 30 d. priimtas Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1311, kuris išdėstytas nauja redakcija. Atsižvelgiant į tai, pasikeitė Žemės įstatymo VIII skyriuje Žemės paėmimą visuomenės poreikiams nurodytų straipsnių numeracija ir nuostatos.

2023 m. birželio 29 d. Seimas priėmė Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30-1, 35-1, 35-2 ir 66 straipsniais įstatymą Nr. XIV-2114, kurio 45 straipsnyje be žemės paėmimo visuomenės poreikiams numatyta galimybė paimiti ir žemėje esantį kitą privatų nekilnojamąjį turtą.

Įstatymo 45 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad iki žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto patvirtinimo projektą įgyvendinanti institucija inicijuoja kadastrinius matavimus numatomų paimiti visuomenės poreikiams žemės sklypų, kurių ribų posūkio taškų koordinatės nenustatytos valstybinėje koordinacių sistemoje. Patikslinti žemės sklypų kadastro duomenys įrašomi Nekilnojamojo turto kadastre projektą įgyvendinančios institucijos prašymu ir lėšomis. Šio straipsnio 5 dalis papildyta nuostatomis, kad žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektą įgyvendinanti institucija gali įgaluoti savo reguliavimo srities biudžetines įstaigas ir valstybės įmones.

Įstatymo 45 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad statiniams ir (ar) įrenginiams, kuriems neformuoti žemės sklypai pagal Žemės įstatymo 9 straipsnio 24 dalies nuostatas, yra išperkami.

Įstatymo 47 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad žemės savininkui ir (ar) kitam naudotojui turi būti teisingai atlyginama už žemę ir atlyginamos turto iškėlimo iš visuomenės poreikiams paimamo žemės sklypo išlaidos.

2023 m. gruodžio 14 d. Seimas priimtu Žemės įstatymu Nr. I-446 2, 7, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30-1, 35-1, 35-2 ir 66 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2114 5, 8, 10, 17, 18, 21, 22, 24, 27, 30 straipsnių pakeitimo įstatymu papildė 45 straipsnio 1 dalies nuostatas 10 ir 11 punktais, kad galima visuomenės poreikiams paimiti privačius miškus, kurie priskirtini miestui, viešosios rekreacijos funkcijai užtikrinti.

Įstatymo 45 straipsnio 2¹ dalyje numatyta, kad paėmimas šiai funkcijai užtikrinti atliekamas vadovaujantis valstybinės reikšmės miškų schemomis ar savivaldybės lygmens miesto teritorijos bendruoju planu.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. spalio 5 d. nutarimo Nr. 998 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos statuso ir pavadinimo pakeitimo“ 1 punktu nuspręsta pakeisti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos statusą – į įstaigą prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ir pavadinimą – Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba).

Rengti Projektą paskatino Nutarimo nuostatų ir sąvokų neatitiktis žemės tvarkymo srities įstatymų nuostatomis ir juose vartojamoms sąvokoms, taip pat siekiant, kad būtų užtikrintas Žemės įstatymo nuostatų reglamentavimas Nutarimu tvirtinamose Žemės paėmimo visuomenės poreikiams taisyklėse ir Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėse.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Parengtu Projektu siūloma:

1. patikslinti nuorodas į atitinkamus Žemės įstatymo straipsnius;
2. pakeisti Nacionalinės žemės tarnybos pavadinimą, patikslinti Nacionalinės žemės tarnybos vadovo įgalioto asmens pareigas ir nustatyti asmens duomenų apsaugos reikalavimus;
3. numatyti asmenų informavimą per elektroninio pristatymo dėžutę;
4. papildyti nuostatomis, pagal kurias paėmimas visuomenės poreikiams vykdomas žemei ir joje esančiam kitam privačiam nekilnojamajam turtui;
5. nustatyti, kad Žemės įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 11 punkte nustatytu atveju paėmimas visuomenės poreikiams vykdomas pagal savivaldybės lygmens miesto teritorijos bendrąjį planą, Žemės įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 10 punkte nustatytu atveju – pagal valstybinės reikšmės miškų plotų schemą;
6. įtraukti į patiriamus dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams nuostolius turto iškėlimo iš visuomenės poreikiams paimamo žemės sklypo išlaidas;
7. numatyti, kad Valstybinė miškų urėdija tampa žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo reikalavimus išduodančia institucija, kai žemės paėmimas visuomenės poreikiams atliekamas pagal Žemės įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 10 ir 11 punktus;
8. atsisakoma nuostatų, kurios reglamentuoja vidinių procesų procedūras Nacionalinėje žemės tarnyboje;
9. atsisakoma nuostatų, įpareigojančių apie žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo pradžią ir jo tikslus, projekto patvirtinimą skelbti vietiniame (jeigu toks leidžiamas) arba regioniniame laikraštyje.

Priėmus Projektą, bus užtikrintos žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros ir žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių tvarka, įgyvendintos Žemės įstatymo 45–47 straipsnių nuostatos.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės. Dauguma įstatymų pakeitimai yra redakciniai ir (ar) teisės technikos.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

Projektais atliekami redakciniai ir (ar) teisės technikos pakeitimai.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos: (*nurodomos programos nuostatos ir punktas ar papunktis, kuriame jos nurodytos*).

☒ Projektas neprieštarauja Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

¹[Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

☒ Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☐ Projektu perkeliama (dėl *Direktyvų*) ir (ar) įgyvendinamos (dėl *Reglamentų ir Sprendimų*) šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: *(išvardijama)*. *(Taip pat nurodomi kiti su Projektu susiję tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, kai jie nėra įgyvendinami.)* Projektas yra įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties lentelė¹. Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ...*(išvardijami Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriuos reikės priimti)* (**arba** Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, kitų teisės aktų priimti nereikės).

7. Notifikavimas² Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

☐ Projektas notifikuotinas Europos Komisijai *(nurodoma data)*.

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas³ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Pranešimas Europos Komisijai teiktinas.

☒ Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas⁴ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas *(pateikiamos nutarimo projekto poveikio vertinimo rezultatų išvados – apibendrinta informacija, kurioje nurodomas numatomo teisinio reguliavimo tikslas, galimas teigiamas ir (ar) neigiamas Projekto poveikis kiekvienu vertinimo aspektu, kur įmanoma, pagrįstas atliktais skaičiavimais; jeigu atliekamas Projekto poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimas⁵, kokybiškai ir (ar) kiekybiškai įvertinamas ir aprašomas galimas poveikis aplinkai ir klimato kaitai⁶; dėl poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo konsultuoja Aplinkos apsaugos agentūra⁷)*.

☒ Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte *(Lietuvos Respublikos Seimui teiktinų įstatymų ar kitų Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų projektų poveikio vertinimo rezultatai pateikiami aiškinamajame rašte vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 135 straipsnyje nustatytais reikalavimais)*.

10. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: *(išvardijama)*.

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte *(kai teikiamas įstatymo projektas)*.

¹ [Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių](#), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

² [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

³ [Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“.

⁴ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

⁵ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 17¹ ir 35 punktai.

⁶ [Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai \(ex ante\) vertinimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai (ex ante) vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁷ <https://aaa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/teisekuros-poveikio-vertinimas/>

11. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

- ☒ Projekte naujų sąvokų nėra.
- ☐ Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.
- ☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte *(kai teikiamas įstatymo projektas)*.

12. Kita reikalinga informacija

Projektas suderintas su Aplinkos ministerijos duomenų apsaugos pareigūnu.

13. Konsultavimasis su visuomene¹ interneto svetainėje epilietis.lrv.lt (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 202.. m. d. iki 202.. m. d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys *(nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys, su kuriais konsultuotasi, konsultavimosi trukmė ir apibendrinti konsultavimosi rezultatai – pateikiamos bendros (agreguotos) viešųjų konsultacijų dalyvių nuomonių tendencijos, nurodoma, kaip į konsultavimosi su visuomene rezultatus atsižvelgta Projekte)*.

☒ Projektas viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt neskelbtas.

14. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

Projektas per TAIS teiktas derinti (TAIS Nr. 24-10462) Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Valstybinei miškų urėdijai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, valstybės įmonei Turto bankui, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, valstybės įmonei Registrų centrui, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai.

Išvados gautos iš visų institucijų, kurioms pateiktas derinti Projektas.

Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Kultūros ministerija, Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – toliau Nacionalinė žemės tarnyba), valstybės įmonė Registrų centras, Lietuvos savivaldybių asociacija pateikė pastabas ir pasiūlymus.

Valstybės įmonė Turto bankas per nustatytą terminą išvadų nepateikė.

Į Teisingumo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Kultūros ministerijos, Nacionalinės žemės tarnybos, valstybės įmonės Registrų centro ir Lietuvos savivaldybių asociacijos pateiktas pastabas atsižvelgta.

Su Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Kultūros ministerija, Nacionaline žemės tarnyba, valstybės įmone Registrų centru pastabos suderintos darbo tvarka.

Argumentai, kodėl į dalį Teisingumo ministerijos pastabų atsižvelgta iš dalies, teikiant Projektą į Lietuvos Respublikos Vyriausybę 2024 m. spalio 1 d., buvo pateikti derinimo pažymoje. Į šią derinimo pažymoje pateiktą pastabą pagal Vyriausybės Išvadą atsižvelgta, todėl derinimo pažyma neteikiama.

Į visas Vyriausybės Išvadoje pateiktas pastabas atsižvelgta. Su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe 2025 m. sausio 27 d. organizuotas pasitarimas pastaboms ir pasiūlymams aptarti.

Pagal patikslintą Projektą papildomai skaičiuota administracinės naštos pokytis ūkio subjektams, suderintas darbo tvarka su Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Atsižvelgiant į Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus, nuspręsta inicijuoti Žemės įstatymo pakeitimo projektą, kuriame būtų numatytos nuostatos paimti visuomenės poreikiams dalį žemės sklypo ar kito privataus nekilnojamojo turto, kai valstybei reikia paimti tik dalį. Artimiausiu metu rengiamame Žemės įstatymo pakeitimo projekte Aplinkos ministerija šias nuostatas patikslins.

¹ <https://epilietis.lrv.lt/lt/>.

Po Vyriausybės tarpinstitucinio pasitarimo redakciniai patikslinimai atlikti Nutarimo projekto 4.10 papunkčiu keičiamame 8.2 papunktyje ir 4.20 papunkčiu keičiamame 24 punkte, šių papunkčių tikslinamos nuostatos suderintos tarpusavyje, atliktas redakcinis patikslinimas 3.22 papunkčiu keičiamame 38 punkte.

Nuostatų patikslinimai Nutarimo projekto esmės ir turinio nekeičia. Šie redakciniai patikslinimai darbo tvarka suderinti su Teisingumo ministerija ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe.

15. Projekto rengėjai

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės (vyresnioji patarėja, vykdanči Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės vadovo funkcijas, – Algė Staniūnaitė-Tonkich, tel. +370 695 17 731, el. p. alge.staniunaite-tonkich@am.lt, vyresnioji patarėja – Erika Giedraitienė, tel. +370 696 75 865, el. p. erika.giedraitiene@am.lt) patarėja Jurgita Augutienė (tel. +370 695 50 265, el. p. jurgita.augutiene@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 12 lapų.
2. Projekto lyginamasis variantas, 14 lapų.
3. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.
4. Projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaita¹, 28 lapai.

Aplinkos ministras

Povilas Poderskis

J. Augutienė, tel. +370 695 50 265, el. p. jurgita.augutiene@am.lt

¹[Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodika](#), patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4 „Dėl Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos patvirtinimo“.